

महात्मा फुले कृषी विद्यापीठ कृषी हवामानशास्त्र विभाग कृषी महाविद्यालय, पुणे ४११ ००५

विभाग प्रमुख : डॉ. ज. टी. जाधव

फोन : २५५३८००९

हवामानावर आधारीत कृषि संशोधन ग्रामीण कृषि मौसम सेवा पुणे

दिनांक : १७.०७.२०१८

मागील आठवड्याचे हवामान : पुणे परिसरात मागील आठवड्यात कमाल तापमान २५.६ ते २८.९ अंश सेल्सिअस तर किमान तापमान २१.२ ते २२.९ अंश सेल्सिअसच्या दरम्यान होते. सकाळची सापेक्ष आर्द्रता ८७ ते ९३ टक्के तर दुपारची सापेक्ष आर्द्रता ६९ ते ९२ टक्के होती. वाऱ्याचा सरासरी वेग ताशी ५.० ते ९.९ कि.मी. होता, बाष्पीभवनाचा वेग १.० ते ३.७ मि.मी. प्रति दिन होता. प्रखर सूर्यप्रकाशाचे तास ०.० ते ३.१ प्रती दिवस होते. मागील आठवड्यात ९१.५ मि.मी. इतका पाऊस झाला.

हवामान अंजाव : या आठवड्यात पुणे जिल्ह्यात कमाल तापमान २६ ते २८ अंश सेल्सिअस, तर किमान तापमान २२ अंश सेल्सिअसच्या दरम्यान राहिल. सकाळची सापेक्ष आर्द्रता ९३ टक्के तर दुपारची सापेक्ष आर्द्रता ८९ टक्के दरम्यान राहिल. वाऱ्याचा सरासरी वेग ताशी १२ ते १७ कि.मी. दरम्यान राहिल. आकाश पूर्णतः ढगाळ राहिल. वाऱ्याची दिशा नैऋत्येकडून ईशान्येकडे राहिल.

हवामान अंजावर आधारीत कृषी सल्ला

भारतीय हवामान खात्याच्या अंदाजानुसार जिल्ह्यात पुढील ४८ तासात बहूतेक ठिकाणी व त्यापुढील ३ दिवसात अनेक ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. जिल्ह्यात पुढील २४ तासात तुरळक ठिकाणी जोरदार ते अतिजोरदार पावसासह तुरळक ठिकाणी मुसळधार स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे व दिनांक १८ जुलै रोजी तुरळक ठिकाणी जोरदार ते अतिजोरदार तर १९ व २० जुलै रोजी तुरळक ठिकाणी जोरदार स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता असल्याचा इशारा देण्यात आलेला आहे. तुरळक ठिकाणी जोरदार ते अतिजोरदार स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता असल्याने शेतात पाणी साठू देऊ नये व साठलेल्या अतिरिक्त पाण्याचा चराद्वारे निचरा करावा.

पिक	पिक अवस्था	कृषी सल्ला
बाजरी	पिक वाढीची अवस्था	पेरणी केल्यापासून सुरवातीचे ३० दिवस शेत तणविरहीत ठेवणे अत्यंत गरजेचे आहे, कारण याच कालावधीत तण व पिक यांच्यात हवा, पाणी, अन्नद्रव्ये आणि सूर्यप्रकाश मिळविण्यासाठी परस्परांशी स्पर्धा होत असते. पेरणी झालेल्या बाजरी मध्ये तणनियंत्रणासाठी उगवणपूर्व (पेरणीनंतर परंतु बी उगवण्यापूर्वी) अॅट्राझीन हे तणनाशक हेक्टरी १ किलो ५०० लिटर पाण्यासोबत फवारावे. पेरणीनंतर २५ ते ३० दिवसाच्या आत १ खुरपणी किंवा डवरणी करावी.
मका	पिक वाढीची अवस्था	पेरणी संपताच वाफशावर अॅट्राटाप (५० टक्के) तणनाशक एका हेक्टरसाठी दोन किलो या प्रमाणात प्रति ५०० लिटर पाण्यात मिसळून समप्रमाणात जमिनीवर फवारावे.
सोयाबीन	पिक वाढीची अवस्था	पीक उगवणीनंतर १५ ते २० दिवसांनी एक कोळपणी व नंतर खुरपणी करून शेत तणमुक्त ठेवावे. अथवा पीक उगवणीनंतर २१ दिवसांनी प्रति हेक्टरी इमॅझेथायपर क्रियाशील घटक ०.१ ते ०.१५ किलो ५०० ते ६०० लिटर पाण्यामध्ये मिसळून तणांवर

		फवारावे.
तूर	पिक वाढीची अवस्था	तूर पिकात पेरणीनंतर उगवण न झालेल्या रिकाम्या जागी नांग्या भरण्याची कामे करावीत. पेरणी झालेल्या क्षेत्रात योग्य रोपांची संख्या राखण्यासाठी पिकाची विरळणी करावी जेणेकरून जमिनीतील ओलावा व अन्न्द्रव्यासाठी पिकांची परस्परांशी स्पर्धा होणार नाही.
भात	रोपवाटिका व लागवड	नवीन लागण केलेल्या भात खाचरात रोपे स्थिर होईपर्यंत पाण्याची पातळी १ ते २ सें.मी. ठेवावी. तसेच ज्या ठिकाणी लागवड केलेली रोपे प्राथमिक अवस्थेत आहेत तेथे २-३ सें.मी पाण्याची पातळी ठेवावी. भातरोपांची पुनर्लागवड झालेल्या ठिकाणी तणनियंत्रणासाठी ब्युटाक्लोर ५० ईसी किंवा बॅथिओकार्ब ५० ईसी १.५ किलो ५०० लिटर पाण्यात मिसळून लावणीनंतर १ आठवड्याच्या आत फवारावे. तणनाशक फवारणी पुर्वी खाचरातील संपुर्ण पाणी काढून टाकावे व दुस-या दिवशी पुन्हा पाणी भरावे. खेकडा नियंत्रणासाठी कार्बारील १०० % , ५० ग्रॅम किंवा ऑसिफेट ७५ ग्रॅम हे १ किलो शिजलेल्या भातात मिसळून गोळ्या करून बिळात टाकाव्यात व बिळे चिखलाने बंद करून घ्यावीत.
भाजीपाला	पिक वाढीची अवस्था	सध्याच्या ढगाळ व दमट हवामानामुळे भाजीपाला पिकावरील भुरी रोगाच्या नियंत्रणासाठी सल्फर ३ ग्रॅम किंवा केराथेन १ ग्रॅम प्रती लिटर पाणी अधिक स्टिकर सोबत मिसळून पावसाची उघडीप पाहून फवारणी करावी.
कापूस	पिक वाढीची अवस्था	सध्याच्या ढगाळ व दमट हवामानामुळे, १५ दिवसापूर्वी पेरणी झालेल्या कापूस पिकावरील रस शोषणाच्या किडींच्या नियंत्रणासाठी डायमेटोएट ३०% ई. सी. १० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी तसेच ४५ दिवस पेरणी झालेल्या कापूस पिकावरील शेंदरी बॉड अळीच्या नियंत्रणासाठी हेक्टरी ५ फेरोमन सापळे उभारावेत व ५ टक्के निंबोळी अर्काची किंवा थायोडीकार्ब ७५ डब्लू.पी. १२ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघडीप पाहून फवारणी करावी. कापूस पिकावरील लाल्या रोगाच्या नियंत्रणासाठी शिफारशी खतापेक्षा २५ % जास्त खताची मात्रा द्यावी (१२५:६५:६५) त्यासोबत २०-३० किलोग्रॅम मॅग्नेशियम सल्फेट प्रति हेक्टरी याप्रमाणे द्यावी. याशिवाय पिक वाढीच्या काळात २% DAP च्या दोन फवारण्या १५ दिवसाच्या अंतराने कराव्यात. कापूस जिनिंग मिल्सच्या परिसरामध्ये शेंदरी बॉड अळीसाठी फेरोमन सापळे लावावे. तसेच जिनिंग मिलच्या आसपास किमान २ कि.मी परिसरातील शेतांमध्ये फेरोमन सापळे लावावे.
डाळिंब :		सध्याच्या ढगाळ व दमट हवामानामुळे डाळिंबावरील तेलकट डाग रोगाच्या नियंत्रणासाठी ज्या बागांमध्ये फळ काढणी चालू आहे तिथे ब्रोमोपोल हे जीवाणुनाशक ५ ग्राम प्रति १० लिटर पाण्यातून फवारावे. नवीन पालवी फुटलेल्या बागांमध्ये कॅप्टन २५ ग्राम प्रति १० लिटर पाण्यातून फवारावे.
जनावरांचे व्यवस्थापन		पावसाळ्यात ओल्या व कोवळ्या हिरव्या चान्याचे प्रमाण अधिक असल्याने जनावरांना योग्य त्या प्रमाणात हिरवा चारा खाऊ घालावा म्हणजे जनावरांना पोटफुगी होणार नाही. पोटातील जंताच्या नियंत्रणासाठी पशु वैद्यकाच्या सहाय्याने जंतनाशक पाजावे. जनावरांना रोग प्रतिबंधक उपाय म्हणून पशु वैद्यकाच्या सहाय्याने योग्य वेळी लसीकरण करून घ्यावे तसेच जनावरांना व पक्ष्यांना नेहमी पिण्यास स्वच्छ पाणी द्यावे.